

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان

بررسی رابطه سواد سلامت و بهره گیری از خدمات سلامت در جمعیت شهری کرمان، ۱۳۹۰

توسط: سحر پروا

استاد راهنما: دکتر محمود نکویی مقدم

استاد مشاور: دکتر محمدرضا امیراسماعیلی

استاد مشاور آماری: دکتر محمدرضا بانسی

سال تحصیلی: ۱۳۹۰

چکیده

زمینه و هدف: با وجود افزایش نگرانی‌ها درباره نتایج سواد سلامت پایین، تاثیرات سواد سلامت بر وضعیت سلامت و بهره‌گیری از خدمات بهداشتی و درمانی روشن نیست. هدف از این مطالعه ارزیابی سواد سلامت و تعیین ارتباط میان آن و بهره‌گیری از خدمات سلامت در جمعیت شهری کرمان بود.

روش کار: مطالعه حاضر مقطعی (توصیفی - تحلیلی) و کاربردی است که در شهر کرمان صورت گرفته است. در این مطالعه ۱۰۰۰ نفر از افراد باسواد ۱۸ سال و بالاتر مورد پرسشگری قرار گرفتند. به منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ی استاندارد سنجش سواد سلامت عملکردی بزرگسالان که بومی سازی شده است و پرسشنامه بهره‌گیری از خدمات سلامت که پایایی آن با آلفای کرونباخ ۰,۸۸ به دست آمد به همراه فرم جمع‌آوری اطلاعات دموگرافیکی و اجتماعی استفاده گردید. برای آنالیز داده‌ها از شاخص‌های توصیفی و نیز برای بررسی ارتباط متغیرها از آزمون آماری کای دو، t و آنالیز واریانس یک طرفه و رگرسیون خطی استفاده گردید.

یافته‌ها: در حدود شصت درصد از افراد سطح سواد پایین (ناکافی و مرزی) داشتند. تحصیلات ($p=0,001$) و وضعیت بیمه ($p=0,002$) بیشترین ارتباط را با سواد سلامت نشان داد. سواد سلامت بر بهره‌گیری از خدمات سلامت موثر بود. افرادی با نمره سواد سلامت بالا، به یک مرکز بهداشتی و درمانی مراجعه نموده بودند ($p=0,006$). بستری شدن در بیمارستان در افرادی با سواد سلامت پایین بیشتر گزارش شده بود ($p=0,003$). تاثیر سواد سلامت بر فاکتورهای بهره‌گیری از خدمات سلامت بعد از حذف اثر عوامل مخدوش‌کننده، نیز تایید شد.

نتیجه‌گیری: سواد سلامت در کرمان پایین ارزیابی شد. بهبود سواد سلامت ممکن است استراتژی موثری در بهبود وضعیت سلامت و بهره‌گیری از خدمات سلامت گردد. ارزیابی سواد سلامت برای بازتاب سطوح سواد سلامت افراد و تقاضای مناسب از نظام مراقبت سلامت مدرن باید در برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های نظام سلامت لحاظ گردد. فرهنگ‌سازی و آموزش برای بالا بردن سطح سواد سلامت جامعه و بهبود الگوی بهره‌گیری از خدمات سلامت، همکاری و هماهنگی نزدیک نظام سلامت، آموزش و رسانه‌ها را می‌طلبد.

کلید واژه‌ها: سواد سلامت، بهره‌گیری از خدمات سلامت، کرمان

Abstract

Background and Objective: Despite of increasing concerns on effects of low health literacy, the influence of health literacy on health status and utilization of health services is not clear. The objective of this research is to assess health literacy and find out the relationship between health literacy and health services utilization.

Methodology: this study is a cross-sectional study (descriptive – analytical) and applications that conducted in Kerman. One thousand of literates urban population aged 18- up were questioned. In order to gather information from standard questionnaires to measure functional health literacy in adult is that localization and health services that were taking advantage of its validity and reliability with Cronbach's alpha was 0.88 with a form to collect demographic data and socio was used .Data were described using descriptive statistics, to study variables relationships statistical tests such as chi square, T test, one way ANOVA and linear regression were applied.

Findings: The level of health literacy of 60 percent of the population was low (inadequate, boarder line). Education ($p=0.001$) and Insurance coverage status ($p=0.002$) had the most correlation with health literacy. Health Literacy had influence on health Services Utilization. The groups with high score of health literacy walk on one health center ($p=0.006$). It was reported the people with low level of health literacy had more hospitalization ($p =0.003$). The effect of health literacy was confirmed on health Services Utilization factors after removing effect of confounding factors.

Conclusion: Health literacy was assessed low in Kerman. Enhancing health literacy may be an effective strategy for health improvement and health services utilization. Health literacy assessment for feedback of health literacy levels and appropriate demand from modern health care system should be measured by health care plans and policy making. It is suggested the necessity of cultural and educational preparedness for promoting individual health literacy, improvement of blueprint in health services utilization, and the close cooperation and coordination among health system, education system and media.

Key words: Health Literacy, Health Services Utilization, Kerman

**The relationship between health literacy and utilization of health
services in the city of Kerman, 2011**

A Thesis
Presented to
The Graduate Studies

By

Sahar Parva

To get a Masters Degree
in

Health services management

**Kerman University of Medical Sciences
2011**